

FORSØK PÅ DET UMULIGE

Mari Slaattelid

«Purity of the Heart One to One»

Galleri K, Oslo

08.01.–14.02.

I Mari Slaattelids siste produksjon opptre sterke motiver og malerisk forførende bilder side om side med mer private, huskelappliknende innslag.

Utstillingstittelen «Purity of the Heart One to One» henviser til munken Johannes Kassian (ca. 360–433 e.Kr.). Etter Kassians syn var hjertets renhet en forutsetning for den viktigste av alle dydene: *discretio*, evnen til å sortere mellom viktig og uviktig for å unngå overdrivelse. Utstillingstittelen er både dypt seriøs og en smule humoristisk. For selvsagt kan det edle idealet om et rent hjerte ikke gjengis visuelt én-til-én. Dette vet den konseptuelt forankrede Mari Slaattelid godt, men hun er likevel modig nok til å forsøke, eller i det minste uttrykker hun et ønske om å forsøke. Titler som peker mot en interesse for etiske problemstillinger er det for øvrig lenge siden Slaattelid var redd for å bruke: Da Slaattelid i 2013, som festivalkunstner, stilte ut i Haugesund Kunstforening, het utstillingen «Himmelsentrum», og hovedverket, maleriet *L'ignoranza*, var inspirert av den italienske maleren Tiepolos takmaleri *Dygden og et nobelt sinnelag seirer over uvitenheten*.

REFERANSER

Utstillingen er dominert av store og mellomstore malerier, enkeltstående og i serier, de fleste i akryl og et og annet i olje. Bak utstillingen ligger tre års arbeid med en sentral grunnfigur: Det ferdelte rektangelet. Mari Slaattelid er kjent for sine butterdeiglikende flak av kunsthistoriske referanser, og denne gangen knytter hun, blant annet, an til suprematisten Kasimir Malevitsj. Det dreier seg om en løs referanse til Malevitsj' *Svart kvadrat* slik det ble presentert for første gang i scenografien til operaen *Seier over sola* i 1913. I en av de mest kjente skissene Malevitsj laget, og som Slaattelid trekker veksler på i sin aktuelle utstilling, er den todelte firkanten, halvparten hvit og halvparten svart, plassert i en perspektivisk boks. På mange måter kan man si at den aktuelle utstillingen er en variasjon over den modernistiske kunstens urform, kvadratet.

Til tross for at «Purity of the Heart One to One» domineres av store og mellomstore malerier i akryl, er det tre fotobaserte maleriserier og et lite, konsentrert maleri i olje som utgjør utstillingens høydepunkter.

For øvrig er det noe overflødig når pressemeldingen forteller at Slaattelid har malt enkelte bilder utendørs: Bildenes estetiske verdi beror først og fremst på flatenes og fargenes innbyrdes forhold. Likefullt: I *Uten tittel 10*, det mest utfordrende av fargefeltbildene på utstillingen, sammenstiller Slaattelid et fragment av natur med en fluoriserende knall rosa farge. Uttrykket er lekent, og sporene etter arbeidsprosessen blir stående igjen som en del av det endelige bildet. Det er for øvrig et av kjennetegnene ved Slaattelids arbeider de senere årene at hun på prosessuelt vis maler, skrapper bort, sliper ned, maler på ny, prøver ut ett element før hun fjerner det og setter inn et nytt.

Malerisk sett er det likevel ingen bilder på utstillingen som er rikere enn det konsentrerte oljemaleriet *Uten tittel* på 40×40 centimeter: et fettete, glansfullt, rikt og stille jublende bilde som vender seg bort fra denne verden og dens banaliteter. Det er et spettet, hvitt kvadrat med to mørkegrønne, uregelmessige dråpeformer som liksom skvetter opp sentralt i bildet. På alle kanter av kvadratet lag på lag av maling, spor av skraping og sliping, og nederst en

slags abstrakt, sprelsk signatur: to tjukke og brede, buktende, fargespekkede spor etter Slaattelids pensler. I dette arbeidet er det tydelig at Slaattelid, til tross for at hun gjennom sine pågående undersøkelser av hva kunst er og hvordan kunst blir til, ikke fullstendig har mistet troen på den ekspressive gesten.

GRENSEOMRÅDER

Mari Slaattelid har siden siste halvdel av 1990-tallet vist en åpenhet overfor maleriets grenser til andre kunstneriske uttrykk: mot fotografi, avtrykk, det tekstbaserte og det konseptuelle. Det store gjennombruddet kom da hun vant Carnegie Art Award-prisen i 2000, og hun har etter dette holdt en lang rekke større og mindre utstillinger, først og fremst i Norge og Norden, men også i andre land. Etter en rekke betydelige separatutstillinger på viktige, men mindre visningssteder de siste ti årene, er det mange som nå begynner å etterspørre en retrospektiv utstilling av Slaattelid. Enn så lenge har vi utstillingen «Purity of the Heart One to One».

SVART I SVART

Forbokstavene til ordet hjerte og renhet er satt inn som bærende elementer i flere av arbeidene. Disse bildene oppleves først og fremst som huskelapper fra Slaattelid til Slaattelid, og gir en følelse av å være private hustavler. Allerede i det første bildet som møter en på utstillingen, setter Slaattelid et egetutformet hjertesymbol, en rombeform, i det tradisjonelle hjertets sted. Med dette forstår jeg at hun ønsker å erstatte et forslitt visuelt, romantisk symbol med et eget tegn som peker mot noe nytt. Slaattelids rombeform oppleves ikke som en totalt vilkårlig erstatning for et konvensjonelt tegn, men hun kommuniserer heller ikke med store bokstaver. Så ja, litt privat oppleves rombeformen plassert oppå en stilisert h. Sterkest inntrykk gjør serien med de seks bearbejdede, poetiske fotobaserte maleriene *The Souls Bravery Enlarged*, montert på rekke i brysthøyde. Stående foran denne serien dunker hjertet ekstra hardt. Bildene gir umiddelbare mørke og skremmende assosiasjoner til den fysiske utslettelsen som en gang venter oss alle. Svarte, tette penselstrøk malt på firkantede brytere som ødelegger muligheten for å slå av og på lyset. På ett av dem en mørk skygge, de andre varierte i farge og uttrykk på grunn av skiftende lysforhold. Foran denne serien av dysfunksjonelle, forstørrede lysbrytere står jeg stiv av skrekk. Hvorvidt referansene egentlig går til modernistiske ikoner som Malevitsj, er i bunn og grunn ikke så viktig: Kunst har, heldigvis, flere dimensjoner enn de cerebrale.

HVERDAGSSPOR

De små fotobaserte maleriene *The Souls Bravery* med tilsvarende motiv har ikke samme virkning, ei heller det firedelte, stofflige og mer malerisk interessante *På*

alle vegger har jeg malt vegger, med referanse til et dikt fra *Ars Moriendi* av Georg Johannesen. Likefullt: kontrasten mellom det intensjonelle og ikke-intensjonelle kunstuttrykket i *The Souls Bravery* (kunstnerisk malte flater og flekkete lysbrytere, som man gjerne finner i en malers atelier) peker tilbake på de nyttige hverdagsobjektene egne, potensielt poetiske kvaliteter.

Utstillingen «Purity of the Heart One to One» er, i likhet med Johannesens poesi, av

det krevende slaget, og krevende er også oppgaven Slaattelid har gitt seg selv i sin omgang med maleritradisjonen. I tittelen «Purity of the Heart One to One» ligger det kanskje et – muligens ironisk – ønske om renhet og umiddelbarhet som ikke lar seg rekonstruere etter at en kunstner har spist av konseptkunstens tre?

Mona Gjessing

↖ Mari Slaattelid, *The Souls Bravery Enlarged*, 2014–15. Installasjonsbilde fra «Purity of the Heart One to One».

↓ Mari Slaattelid, *Uten tittel 8*, 2015. Akrylmaling på lerret, 40 x 40 cm.

← Mari Slaattelid, *Uten tittel 1*, 2015. Akrylmaling på lerret, 170 x 195 cm.

→ Installasjonsbilde fra «Purity of the Heart One to One».
Foto: Halvor Haugerud.

